

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 17 december 2009

MEDITATIE

De Lofzang van Elisabeth

Daar staan ze tegenover elkaar, de twee aanstaande moeders. De ene heel jong en de andere op oudere leeftijd. De ene wordt de moeder van Christus en de andere de moeder van de heraut, die de komst van de Koning aankondigt.

Daar staan ze, die twee aanstaande moeders, Maria en Elisabeth, vervuld met de Geest en met de lof van God. Elisabeth zingt haar lofzang. De kern van haar loflied lezen we in vers 43: *'En vanwaar overkomt mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt?'*

Deze geschiedenis is een voorspel op het Kerstfeest. Elisabeth krijgt ten diepste de Zaligmaker Zelf op bezoek. Let eens op dat 'mijn Heere'. Daar valt de nadruk op. Elisabeth belijdt het ongeboren leven in de schoot van Maria als haar Koning en Zaligmaker. Zoals later Thomas zal zeggen: Mijn Heere en mijn God. En zoals Simson uitroept: Mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien. Elisabeth viert hier al het Christusfeest vóór de kerstnacht in Bethlehem. En het is vooral de verwondering, die haar vervult. Hoe kan

En vanwaar komt mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt? ... En zalig is zij, die geloofd heeft, want de dingen, die haar van de Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden.

Lukas 1:43 en 45

het ook anders. Wie de Zaligmaker door het geloof mag ontmoeten, komt altijd bij de verwondering uit.

'Vanwaar komt mij dit?' Waar ligt de bron? Wie heeft deze Jezus tot mij gezonden? Elisabeth vraagt het. Haar man zal straks in zijn lofzang het antwoord geven: *'door de innerlijke bewegingen van de barmhartigheid van onze God'* (Luk. 1:78). De Zaligmaker is een geschenk van Gods welbehagen. Nooit te verklaren. Alleen te aanbidden. Het gaat hier over de vrije gunst, die eeuwig God bewoog. Vanwaar? Hoort u de verwondering en de blijdschap? Hoe is het mogelijk, wil Elisa-

beth zeggen. Waar heb ik het aan verdiend? En dan tot mij! Tot mij - dat is de toepassing van het Evangelie in twee woorden! Niet: ik tot Hem. Maar: Hij tot mij.

Als je er zo bij ingesloten wordt, zal die verwondering ook je hart vervullen. Kerstfeest zonder verwondering is geen echt kerstfeest. Als de verwondering ontbreekt, hebben we de Zaligmaker niet echt ontmoet. En waar dat wel het geval is, zeggen we: Heere, ik heb om Uw bezoek niet gevraagd en U bent toch gekomen. Tot mij, schuldige en verloren zondaar. Tot mij, goddeloze en onverschillige in mezelf. Maar Hij kwam en wekte op uit de geestelijke dood. Dan raak je met Elisabeth ondersteboven. Het levende geloof kan het niet op: Hij tot mij! Dat is bemoedigend voor u, die maar niet bij Hem kunt komen. U van wie de armen tekort zijn en de voeten krachteloos om tot Jezus te gaan. Hij wil komen tot ons. In de bediening van het Evangelie: u is heden geboren de Zaligmaker. En Hij wil door u beleden worden als 'mijn Heere'.

In de laatste verzen van haar lofzang richt Elisabeth zich tot Maria. Ze is nog niet uitgezongen. Toen Maria haar groet liet horen, sprong het kindeke op in haar schoot. Blijkbaar zijn Johannes en Jezus voor hun geboorte al met elkaar verbonden, zoals de dageraad en de nieuwe dag met elkaar verbonden zijn. Johannes reageert hier op Christus, reeds voor ze geboren zijn. Wat is ook dat een bevestiging voor Maria. De Heere bevestigt Zijn Woord. Tenslotte vloeit uit de mond van Elisabeth een zaligspreking. De eerste in het Evangelie. *"Zalig is zij, die geloofd heeft."* Het kan zijn dat Elisabeth hier met schaamte en pijn aan haar man heeft gedacht. Hij geloofde de woorden van Gabriël immers niet. Dit jonge meisje maakt die oude ambtsdrager beschaamd. Soms gaan jonge mensen ouderen voor. Misschien ziet u het bij uw eigen kinderen of kleinkinderen. Hoe vrij en open ze spreken over de dingen van Gods Woord. Maak dat maar niet verdacht. Dank er de Heere voor en bidt of Hij het bevesti-

Inhoud

88e jaargang

Nr. 12

- 1 Meditatie: De lofzang van Elisabeth
- 2 Bijbelstudie: Om later een wonder te kunnen doen (23)
- 3 Het Heilig Avondmaal en de drie stukken (3)
- 5 Het zaad der kerk...
- 6 Werken voor de Kerk
- 8 Boekennieuws
- 8 Kerknieuws
- 9 Berichten
- 10 Kerkdiensten

gen en voleindigen wil.

'Zalig is zij, die geloofd heeft'. Maria heeft inderdaad geloofd. Ze werd gehoorzaam: 'Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiedde naar uw woord' (Luk. 1:38). Dat is geloof. Niet al die 'jamaars' waar Zacharias mee kwam. Maar het zich gelovig toevertrouwen aan het Woord van God en daarmee aan de God van het Woord. Dat is geen prestatie van Maria. Het is genade van God. Elisabeth prijst Gods werk in Maria. Inderdaad, geen ding is bij God onmogelijk (Luk. 1:37).

Van ons uit is het onmogelijk om zalig te worden. Onze onwil en onze onmacht vormen een ware slagboom op weg naar God. Er is niemand die van nature God zoekt (Rom. 3:11). Onze schuld en verlorenheid maken ons het eeuwig oordeel waardig. Als je dat inleeft door het werk van Gods Geest breekt je hart. Dan wordt de droefheid naar God geboren in je hart. God te moeten missen en Hem niet te kunnen missen. O God, wees mij de zondaar genadig. Als je zo tot Christus wordt uitgedreven met een verbrijzeld gemoed is er plaats gekomen voor het Kind van Bethlehem. Geen ding is onmogelijk bij God. Ik kan nog zalig worden met behoud van Gods deugden in Hem, Wiens wieg een kribbe en Wiens troon een kruis was. Wie zo door de nood gedreven op Jezus mag zien is al zalig in dat zien. Want het is een zien van het geloof. Zalig door het zien op de Zaligmaker. Kent u dat geloof? Mag u zich vastklemmen aan

de beloften van God, die als reddende touwen vanuit de hemel zijn neergelaten? Dan bent u zalig in het zien op Jezus!

En zalig is zij, die geloofd heeft, want de dingen, die haar van de Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden. Die zekerheid mag Elisabeth Maria toezingen. Zijn Woord wordt altoos trouw volbracht. En wie denkt dan niet aan het zesde kruiswoord? Wat hier begint, wordt straks aan het kruis volbracht. Zijn verlossingswerk komt klaar. Zalig wie dat gelooft. Tegen alles in en dwars door alles heen. Zalig ook wie zich als

Elisabeth verwondert en zo de komende kerstdagen tegemoet leeft. Hebt u er al iets van ontdekt hoe rijk deze lofzang van Elisabeth is? We hebben er helaas geen berijming van zoals van de lofzang van Maria, Zacharias en Simeon. Het zou een rijke lofzang zijn om voor onszelf of met de gemeente te zingen. Gelukkig zijn er ook Psalmen, die de verwondering van Elisabeth vertolken. Zing maar mee in dat koor: *'Hij heeft gedacht aan Zijn genade, Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt.'*

Vlissingen, ds. C.G. Vreugdenhil

BIJBELSTUDIE

23

Om later een wonder te kunnen doen

Psalm 139:15-16

Langs de weg zat een mens, blind van de geboorte af. De discipelen vroegen Jezus: Rabbi, wie heeft er gezondigd, deze of zijn ouders, dat hij blind zou geboren worden?

Jezus antwoordde: Noch deze heeft gezondigd, noch zijn ouders (Johannes 9:3). Er was dus geen bijzondere zonde waarom die man nooit had kunnen zien. Wat de discipelen dach-

ten, klopte niet... Maar wat dan? Wat was het doel Gods? Toen zijn Maker hem als een borduursel wrocht in de schoot van zijn moeder, onthield Hij hem het gezichtsvermogen. Nee, dat was geen vergissing. Zó was het in Zijn boek geschreven. Maar ook stond daarin dat Hij eens hem dat gezichtsvermogen wél zou geven. Hij stelde slechts uit om later een wonder te kunnen doen. Opdat de werken Gods

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1,
2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblisserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

in hem zouden geopenbaard worden; dát was de reden van het uitstel!

Waarom stelt God wel eens een zaak uit? Om een wonder te doen, al is het niet op eenmaal maar in de middellijke weg. Waarom onthoudt God wel eens een zaak voorgoed? Om een wonder te doen tot zaligheid – aan het hart van een kindeke, een vader, moeder, broer, zus, enzovoort.

Wel eens... Alle dingen zijn mogelijk bij God, maar wie kent Zijn heilige bedoelingen? Machtig veel zijn de sommen van Gods gedachten en wie kan daar bij? Wij vinden krom, wat volgens Gods boek recht is. God maakt het kromme recht, maar anders dan wij denken. Wat een genade als Hij de murmureringen stilt en in Zijn boek laat lezen: Toen nog geen van die was, heb Ik het reeds ten goede gedacht. Wat een genade als gezongen mag worden: Wonderlijk zijn Uw werken; ook weet het mijn ziel zeer wel!

De deur van de tabernakel

De God Israëls, de grote Koning, woonde in de tabernakel, het paleis van Zijn heiligheid. Rondom het heiligdom was een witte muur van linnen gordijnen, gehangen aan koperen pilaren. Deze scheiding tussen God en het volk was vijftig meter lang, vijftwintig meter breed en twee en een halve meter hoog. Niemand kon er overheen kijken, niemand kon tot God gaan om bij Hem te wonen. Wijd is de breuk die geslagen is door de zonde, volkomen de kloof tussen de Heilige Israëls en de doodschuldige mens.

De huichelaar klimt over de muur, maar zal naar het bevel van de Koning in de buitenste duisternis uitgeworpen worden. De oprechte, getrokken tot het heiligdom met koorden van goedertierenheid, begeert een rechte weg, maar ziet geen weg. Hij leert God gerechtigheid toeschrijven terwijl hij bedelt: Aangezien ik verdiend heb altijd buiten te staan, o lieve God, is er nog een weg om tot U te gaan? Is er nog een mogelijkheid dat ik kan verkeren in Uw tent? Hij ontvangt verlichte ogen des verstands en ziet dat God een toegang gemaakt heeft waar geen toegang was. Hij ziet – o wonder – aan de oostkant een poort van tien meter breed, die opzij geschoven of opgerold kan worden. Op deze deur, van hetzelfde witte linnen als de overige muur, is zeldzaam kunstig borduurwerk aangebracht. Dit, dit is de poort des HEEREN, door Hem gewild en uitgedacht naar Zijn grondeloze

wijsheid! Gelijk Hij namelijk Mozes geboden heeft op de berg: 'Gij zult ook aan de deur der tent een deksel maken van hemelsblauw en purper en scharlaken en fijn getweerd linnen, geborduurd werk' (Exodus 26:36) Geborduurd werk... Vier keer wordt het met nadruk zo genoemd, vier keer hetzelfde woord dat ook David gebruikt als hij zegt: '...als ik...als een borduursel gewrocht ben in de nederste delen der aarde' (Psalm 139:15 vgl. met Exodus 26:16, 36; 36:37 en 38:18). Wonderlijk zijn Gods werken. Wonderlijk borduurt Hij een mens in de schoot van zijn moeder. Wonderlijker nog is Zijn borduursel op de poort tot

Wonderlijker nog is Zijn borduursel op de poort tot het voorhof, zichtbaar predikend: Christus is de Weg!

het voorhof, zichtbaar predikend: Christus is de Weg!

In het gestikte werk zijn verschillende kleuren op de meest kunstige wijze verenigd. Het *wit* wijst naar de volkomen onschuld van de Middelaar. Hij is blank, zonder zonde, volmaakt heilig en rein. Het *hemelsblauw* predikt Zijn hemelse oorsprong, want Sions Borg is Gods Eigen Zoon. Het donkere *scharlaken-rood* leert dat de Rechter de scharlaken-rode ongerechtigheden van Zijn volk op Hem heeft doen aanlopen. En het bloedrode *purper* leert dat Hij de ware menselijke natuur heeft aangenomen; het bloed van de Mens Jezus Christus is het

almachtige bloed van Gods Zoon!

De gordel van de hogepriester

Tot de heilige klederen van hogepriester behoorde zijn *gordel*, waarvan de Heere geboden had: '...maar de gordel zult gij van geborduurd werk maken' (Exodus 28:39^b, 39:29). Deze geborduurde gordel, versierd met het sieraad van dezelfde kleuren als de deur van het voorhof, maakte de heerlijkheid van de hogepriester bekend in zijn persoon, arbeid, liefde, gewilligheid en grote kracht. In alles heenwijzend naar de grote Hogepriester, Die Zich omgord heeft met waarheid en gerechtigheid, tot zaligheid van de Zijnen (Jesaja 11:5).

Nauw is Zijn gordel met Hem verenigd. Zo nauw, dat Zijn bruid met Hem is begraven, is opgewekt en in de hemel gezet. En werkelijk, het is onmogelijk dat Hij een Zaligmaker is van verwerving en niet van toepassing. Gelijk Hijzelf gesproken heeft: 'Een iegelijk dan die (het) van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij' (Johannes 6:44). Om hen te doen horen: Komt herwaarts tot Mij...! Ik ben de Deur, Ik ben uw heil! Dezelfde God, Die David borduurde in de schoot van zijn moeder, borduurde de deur van de tent der samenkomst en de gordel van de hogepriester. O, wat een diepten van vrije genade! Van eeuwigheid tot eeuwigheid is zijn Maker zijn Verbonds-God. Wanneer hij de gemeenschap mag smaken, zegt hij: 'Word ik wakker, zo ben ik nog bij U' (Psalm 139:18^b).

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

3

Het Heilig Avondmaal en de drie stukken

Als armen tot de milddadige Gever
Bij de behandeling van het Heilig Avondmaal en het stuk der verlossing kwamen we in het vorige artikel bij de vraag of het avondmaal alleen is voor degenen, die een volkomen geloof hebben, anders gezegd voor degenen, die verzekerd zijn van hun aandeel aan Christus.

We zagen hoe Calvijn met alle klem afwijst, dat de tafel des Heeren alleen zou zijn voor hen, die een volkomen geloof hebben.

In zijn *Institutie IV, 17, 42* spreekt Calvijn heel teer over degenen, die Christus aan Zijn tafel wil hebben: 'De enige en beste waardigheid die wij God kunnen aanbrenge[n], is dat wij Hem onze

geringheid en onwaardigheid aanbieden. Wij komen als armen tot de milddadige Gever, als zieken tot de Heelmeester, als zondaren tot de Auteur van de gerechtigheid, als doden tot Hem Die levend maakt. De waardigheid die ons bevolen wordt, is voornamelijk gelegen in het geloof, dat alles in Christus en niets in onszelf plaatst. Het avondmaal is niet ingesteld voor volmaaktten, maar voor zwakken en krachtelozen. Gods kinderen hebben zo'n zwak geloof, dat zij altijd moeten bidden dat de Heere hun ongelovigheid te hulp komt. Dit besef mag ons niet verhinderen om toe te treden, mits wij midden in onze zwakheden ongeveer gevoelen dat wij hopen op ons heil in Christus en wij begeren te leven volgens het Evangelie'.

De zaligheid buiten onszelf zoeken

Wat betreft het geloof, dat wordt door Willem Teellinck omschreven als een persoonlijke verzekerdheid aangaande Jezus' gewilligheid en van een op Christus en Zijn beloften steunend vertrouwen dat al onze zonden ons vergeven zijn, als de voornaamste vrucht van het geloof. Tegelijkertijd relativeert hij die verzekerdheid door eraan toe te voegen: 'of de begeerte van dien.' Degenen, die deze zekerheid in zichzelf nog niet gevoelen, maar er wel naar verlangen, zijn welkome gasten aan de tafel. Alleen heeft men dan wel toe te zien of die begeerte oprecht is. En de oprechtheid van die begeerte moet blijken uit een haten en vlieden van de zonde.

Teellinck kent verschillende stadia van het geloof, we zouden kunnen zeggen verschillende standen in het genadeleven. Hij maakt daarbij onderscheid tussen kinderen, jongelingen en vaders. Hij weet dat er in het begin van het geloofsleven nog niet die verzekerdheid is. Hoe ziet hij in dit verband de deelname aan het Heilig Avondmaal? Met nadruk stelt hij dat het avondmaal alleen voor de ware gelovigen is. Maar tegelijk stelt hij dat dit niet een verzekerd gelovige behoeft te zijn. De laagste trap van het geloof bij Teellinck is dat we in Christus de zaligheid zoeken, in Hem het heil begeren.

Brakel maakt er veel werk van om de aantrekkelijkheid van het Heilig Avondmaal voor te stellen, om zo Gods kinderen verlangend te maken. Hij verzet zich tegen een onheilige avondmaalsmijding, zoals hij die bij de labadisten aantrof. Ten aanzien van de zelfbeproeving, wijst hij erop, dat dit een zeer nodig werk is. Het avondmaal is

niet voor ieder en het is een grote zonde onwaardiglijk te eten en te drinken. Daarom benadrukt hij met alle klem dat een onbekeerde niet mag toetreden. Een onbekeerde is ook degene, die een verkeerde inbeelding heeft van zichzelf en in zijn eigen vroomheid gerust daarheen gaat, maar zich intussen een oordeel eet en drinkt. Met dezelfde klem echter waarmee hij stelt dat een onbekeerde niet mag toetreden, stelt hij dat de bekeerden niet mogen afblijven.

Hij wijst in dat verband op het feit dat mensen wegblijven, omdat zij bij hun zelfbeproeving niet kunnen komen tot kennis van hun staat, geen besluit kunnen maken: 'Ik geloof, ik ben bekeerd'.

Het avondmaal is niet ingesteld voor volmaaktten, maar voor zwakken en krachtelozen.

Brakel stelt dan dat de verzekering van hun staat niet nodig is. Het is genoeg dat men overtuigd is van de uitgaande daden des geloofs en der bekering. Zo'n waar gelovige zal 'in zich bevinden': verlangen naar Jezus en naar geloofsvereniging, afkeer van de zonde, lust tot heiliging, strijd tussen vlees en geest, en verder 'dat de geest, het herboren gedeelte, het geestelijk leven dat in hem is, hem gedurig wederom van de zonde tot God trekt'. Wanneer iemand 'in waarheid deze gestalten en werkingen in zich bevindt, zo is hij in staat om ter tafel toe te treden, al heeft hij de klare verzekering niet'.

Een waar geloof

Met nadruk beklemtoont Petrus Immens in zijn "De Godvruchtige Avondmaalganger" dat het bij het Heilig Avondmaal aankomt op een waar geloof. Wat is dat geloof? Geen verstandelijke kennis, geen blote beschouwing, want daardoor wordt niemand zalig. Wie 'waarlijk gelooft, kent de waarheden met aandoening, met indruk, hij ziet zijn ellende met gevoel, met verlegenheid, hij beschouwt Christus als de enige weg ter zaligheid met uitgaande begeerten, om aan Hem deel te hebben'.

Bij de kennis des geloofs moet dan komen de gevoelige en ondervindelijke *toestemming*. Daaruit komt dan de wezenlijke daad van het geloof voort als 'een hartelijk lopen en vlieden van zichzelf en toevlucht nemen tot Christus, en Zijn algenoegzame verdien-

sten'. Immens zegt dat de Heilige Geest de zondaar dan twee ogen geeft. Met het ene oog ziet hij zichzelf in zijn ellende, wordt daardoor verbrijzeld voor God, wanhoopt aan zichzelf, maar wordt zo voorbereid om met het andere oog de Zaligmaker Jezus te zien, wat in hem een begeerte naar Jezus verwekt. Dat brengt de ziel tot de daad van het uitgaan uit zichzelf, het afzien van alle eigengerechtigheid en het vluchten tot de Heere en Zijn genoegzame verdiensten, betuigende dat zij in Hem wenst gevonden te worden. Dat noemt de Bijbel de Heere zoeken, naar Christus vragen, Hem aangrijpen, hongeren en dorsten, Hem aannemen.

Het is duidelijk dat Immens het avondmaal niet alleen reserveert voor bevestigde christenen. De bekommerden die zich afvragen of het wel waarheid is, wijst hij op wat al in hun ziel is omgegaan en vraagt hen of ze durven ontkennen dat ze met droefheid hun verloren staat zien, dat ze weten van de noodzakelijkheid en dierbaarheid van de Heere Jezus en dat er in hen liefde is tot God en Zijn volk. Wie heeft dat in u gewerkt?, zo vraagt Immens dan. God toch zeker. En dan wekt hij hen op het Heilig Avondmaal te gebruiken.

Wel spreekt Immens over het voorrecht van de verzekering des geloofs. Het eigenlijke van de verzekering is 'dat een ziel uit vergelijking van haar hart met de wezenlijke kentekens van Gods Woord, dat besluit durft opmaken, dat zij een kind van God en dus een erfgenaam der zaligheid is'.

Men moet die genadegestalten dan niet alleen kennen bij *bevatting*, maar bij *bevinding*. Soms gaat dat met veel bezadigdheid, maar soms ook met grote aandoening gepaard. Het sterkst geschiedt het door het onmiddellijk getuigenis van de Geest, waardoor de ziel als overstelpt wordt door het gevoel der Goddelijke liefde; dan krijgt ze een zegel en een onderpand van het kingschap Gods en mag ze wel eens met ongedekt aangezicht Gods heerlijkheid zien en wordt erdoor verslonden. Maar dan zegt Immens ook: 'Nergens wordt de zaligheid vastgehecht aan de verzekering, als een meerder en hoger daad van het geloof, maar aan mindere daden, als: hongeren, dorsten, lopen, vlieden, toevluchtnemen tot Christus'.

Het is uit dit alles wel duidelijk wie Immens ziet als waardige disgenoten.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Eckeveld

Het zaad der kerk....

In Europa wonen langzamerhand heel wat islamieten. In Nederland gaat het om ongeveer 5% van de bevolking. Voor andere landen gelden ongeveer gelijke percentages. In de tweede helft van de vorige eeuw zijn deze mensen hier als gastarbeider naartoe gehaald. Destijds waren we, dacht ik, blij met deze mensen. Het productieproces, de motor van onze welvaart, moest voortgaan. Vandaag de dag ligt dat voor grote groepen mensen anders.

Islamitische mensen hebben andere gewoonten. Onze buurvrouw, een arts, van Turkse komaf, en islamitische opgevoed, vertelde er onlangs over toen ze bij ons op bezoek was. Het was opmerkelijk dat ze eigenlijk buitengewoon geïnteresseerd was in godsdienst. Voor haar stond het vast dat het leven niet ophield met de dood. Aan het einde van het leven volgt het oordeel.

Ze vroeg me hoe christenen daartegen aankijken. Dan heb je een mogelijkheid om medemensen te wijzen op de weg van redding door het geloof in Christus Jezus de Zoon van God. Seculiere of islamitische mensen hebben die boodschap nodig. De Heere kan het door Zijn Geest toepassen aan het hart. Overigens viel het me op dat een islamitische vrouw daar uit zichzelf naar vroeg. Bij heel veel seculiere Nederlanders is voor vragen over dood, eeuwigheid en oordeel geen enkele belangstelling.

Het is echter opvallend dat er in West Europa heel weinig islamieten overgaan naar het christendom. We leven in een vrije wereld, maar islamieten komen maar moeilijk in de kerk. Ook hoor je niet veel dat islamieten gedoopt worden. Of dat nu ligt aan de kerk, onze cultuur met zoveel welvaart en genot, of aan de onderlinge controle door islamitische mensen laat ik in het midden. Feit is dat in het vrije westen deze mensen vrijwel niet of weinig toetreden tot het christendom. Wel zien we dat ook deze mensen krachtig seculariseren. De genotscultuur heeft ook heel wat jonge Turkse en Marokkaanse jonge-

ren in zijn ijzeren greep. En dat geeft ook zo zijn vragen.

In de islamitische wereld ligt de overgang naar het christendom heel anders. In het opinieblad *De Oogst* stond onlangs een artikel van een zendeling, Johan Frinsel uit Guinee-Bissau, over ontwikkelingen in de islamitische wereld. Het blijkt dat jaarlijks veel moslims in die landen tot bekering komen. 'Elk jaar bekeren zich 6 miljoen moslims tot het christendom'. In de islamitische wereld (Egypte, Pakistan, Iran, Irak en zo meer) komen jaarlijks veel mensen tot bekering. Soms heel onopvallend maar het is wel een feit dat er in islamitische wereld iets aan de hand is. In Egypte bijvoorbeeld buigen rechters

Het is echter opvallend dat er in West Europa heel weinig islamieten overgaan naar het christendom. We leven in een vrije wereld, maar islamieten komen maar moeilijk in de kerk.

zich over de vraag of een moslim christen mag worden. Dergelijke zaken waren ongeveer 25 jaar geleden onbestaanbaar. Ook in andere islamitische landen is veel aan de hand. We kunnen er soms over lezen in de krant.

Ook de christelijke kerken in het Midden-Oosten gedragen zich soms anders dan in het verleden gebruikelijk was. In het verleden was evangelisatie bijna niet mogelijk. De christelijke kerken waren, onder druk van de overheid, tot voor kort eigenlijk tamelijk passief. Ook was het niet toegestaan om ex-moslims op te nemen in de gemeenschap van de kerk. Er zijn echter duidelijke signalen dat sommige kerken op dit punt een andere koers gaan varen.

In een recent verschenen boek van Anne van der Bijl, "Geheime Gelovigen", is daar het een en ander over te lezen. Er zijn christenen in deze wereld die zich tot in de dood opoffe-

ren voor de Naam en de zaak van Christus.

Het is in ieder geval opmerkelijk dat in islamitische landen veel mensen overkomen tot het christendom en dat in het vrije westen 'slechts enkelingen' van de islamitische medeburgers tot geloof in Christus komen. Hoe komt dat toch? Misschien stond de verklaring van dit verschil in de krant van 13 november jl. Daarin stond het bericht van een zekere Pervaiz Masih. Deze Pervaiz was portier van de Internationale Universiteit van Islamabad. Op 20 oktober 2009 werd de Universiteit door zelfmoordterroristen aangevallen. Een bewaker werd doodgeschoten en de terroristen waren op weg naar het vrouwen-gedeelte waar 300 tot 400 studentes aanwezig waren. Pervaiz belette deze terrorist de toegang. Het kostte hem zijn leven, maar hij redde er het leven van de meisjes mee.

In een herdenkingstoespraak zei de rector van deze islamitische universiteit het volgende: 'Hoewel hij een christen was, offerde hij zich op om het leven van moslimmeisjes te redden' (RD, 13-11). Een christen die zijn leven offert voor zijn medemensen. Wat een zinnetje, uitgesproken door een islamiet, om over na te denken! Wat staan in dit ene zinnetje de islam en het christendom scherp tegenover elkaar. De zelfmoordterroristen kwamen met geweld en sleepten anderen mee in hun gevoelens van wraak en woede. De christelijk portier offerde zichzelf om het leven van anderen te redden.

Het Evangelie van het Kruis is een hele andere boodschap dan de halve maan van de islam. Het offer voor vijanden werd in Islamabad gebracht. Of, om het nog even met de woorden van de zendeling uit het artikel in *De Oogst* te zeggen: 'Er zijn gebieden waar de christelijke gemeenschap zich als een olievlek uitbreidt, niet door imponerende massacampagnes, maar door persoonlijk getuigenis en discipelschap' (De Oogst, november 2009).

Ieder zag en kon horen wie Pervaiz was, een christen die zich gaf voor anderen.

In het westen hebben we ook islamitische medemensen. Sommigen willen deze mensen door plagen en treiteren het land uitwerken. Anderen willen vluchtelingen en vreemdelingen (vaak mensen in nood) eerst maar eens grondig toetsen op hun principes. Weer anderen hebben erge

verhalen over verkeerde praktijken. Dat zal allemaal wel waar zijn, maar Pervaiz offerde zichzelf.

Ik weet niet of hij een waar christen was. Dat weet de Heere. Maar als we letten op onze medereizigers naar de eeuwigheid, dan is het offer belangrijk. De Heere Jezus heeft het over het dragen van het kruis, elke dag opnieuw. Petrus, Paulus, Jakobus, enz. hebben met hun leven de boodschap van het Evangelie onderstreept.

Waarom gaat het niet goed met de kerk in Europa? Waarom komen er weinig buitenkerkelijken tot geloof?

Waarom komen allochtone Nederlanders onze kerken bijna niet binnen? Zou het wellicht kunnen dat wij niet meer weten wat het levensoffer is? Zou het kunnen dat in Europa islamieten slechts spaarzaamelijk overgaan naar het christendom omdat werkelijk geloof en offer bijna niet meer te zien en te merken zijn.

In Pakistan offerde een christen zijn leven. In de vroege kerk was het niet anders. Het bloed der martelaren is het zaad der kerk. Laten we dat vandaag de dag niet vergeten.

Amersfoort,

ds. W. Visscher

lang werd niets over *De Saambinder* gerapporteerd.

In het synoderapport van 1950 kunnen we lezen dat er in 1946 slechts 1300 abonnees waren op een ledenbestand van 56.000. In 1947 liep het aantal snel op tot 2800 en in 1949 waren er al 7500 abonnees. De jaren daarna werd het aantal abonnees lager. In 1950 bedankten een paar honderd abonnees uit Rotterdam omdat ze een eigen kerkbode kregen.

Door de scheuring in 1953 bedankten ook ongeveer 1350 abonnees, maar uiteindelijk leverde de periode '53-'56 slechts een verlies op van 300 abonnees. Daarna steeg het aantal gestaag. In 1959 waren er al weer 8700 abonnees. Jaarlijks kwamen daar een paar honderd nieuwe bij en in 1972 stond de teller op 12.300. De volgende drie jaren leverden slechts 110 nieuwe abonnees op, waarna het aantal weer gestaag toenam tot 1983. In 1986 moest voor het eerst sinds jaren melding gemaakt worden van een vermindering met 340 abonnements. De oorzaak werd vooral gezocht in de heersende recessie en de toenemende werkloosheid.

In 1989 wordt op de synodevergadering gevraagd of het aantal van 14.000 abonnees bij 90.000 leden niet wat weinig is. Dat valt niet te ontkennen, maar in vergelijking met andere kerkelijke bladen steekt *De Saambinder* nog gunstig af. In de periode '98 tot 2001 worden 9300 proefabonnements uitgezet, die uiteindelijk 1600 nieuwe abonnees opleveren. Medio 2009 telt ons blad tussen de 18.500 en 19.000 abonnees. Iets waarover we ons verblijden, maar we zien ons kerkelijk weekblad zo graag in ieder gezin van onze gemeenten. We blijven daar met de gewaardeerde hulp van onze kerkenraden naar streven.

De hoofdredacteurs

In de beginjaren vormden ds. G.H. Kersten en ds. W. den Hengst samen de hoofdredactie. Na enkele jaren staat ds. Kersten er alleen voor. In 1945 legt ds. G.H. Kersten zijn functie van hoofdredacteur neer. De synode benoemt nu dr. Steenblok als hoofdredacteur. Omdat hij zich niet kan verenigen met het besluit van de synode een commissie van toezicht en controle te benoemen, neemt hij in januari 1950 ontslag. Ds. L. Rijkse wordt nu het hoofdredacteurschap opgedragen dat hij tot aan zijn tamelijk onverwacht sterven in 1969 uitoefent. Na hem wordt ds. K. de Gier benoemd, die in 1985 weer wordt opgevolgd door ds. A. Moerkerken. In 1974 werd ds. Moerkerken al benoemd in de commissie van advies die de

Werken voor de Kerk

In de rubriek "Werken voor de Kerk" presenteren de diverse deputaties van ons kerkverband zich. Verschillende vragen komen aan de orde: Wanneer en waarom werd het deputaatschap opgericht? Wat is zijn mandaat? Wat zijn de werkzaamheden? Deze week: het Deputaatschap ter behartiging van de belangen van De Saambinder.

'Zou 't nu niet mogelijk zijn, dat een kerkelijk blad werd uitgegeven? 't Voorziet in een grote behoefte. Men hunkert altijd weer naar een bericht uit Nederland'. Deze vraag werd gesteld door ds. H.A. Minderman, deputaat van de met ons corresponderende gemeenten in Amerika, tijdens de vergadering van de Generale Synode op 18 juni 1919 te Rotterdam.

Niet allen, maar toch schier het geheel der Synode gevoelt zeer veel voor de uitgave van een blad, al was 't dan voorlopig maar een maandblad. Wil de praeses (ds. G.H. Kersten) zich geven voor de redactie, dan zullen gaarne andere predikanten hulp bieden. Vanuit de overzeese gemeenten was erop aangedrongen. 'De kosten zal men aan de overzijde wel goed maken'.

Eind 1919 verschijnt het eerste nummer van *De Saambinder*, een correspondentieblad voor de gemeenten in Nederland en Noord-Amerika. Ds. G.H. Kersten en ds. W. den Hengst voeren de redactie. De generale synode heeft wel besloten een blad uit te geven, maar heeft het nog niet aanvaard als officieel

kerkelijk orgaan. Ds. Kersten is verantwoordelijk voor de inhoud en de financiële exploitatie. In tal van artikelen pleit hij voor de oprichting van eigen scholen en voor een eigen theologische school.

In januari 1942 wordt *De Saambinder* getroffen door een verschijningsverbod. In 1943 mag een klein weekblaadje van één velletje worden uitgegeven. Daarin mogen geen artikelen staan. Het blaadje heet dan *Mededelingen van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland*.

In 1949 komt er een voorstel tot reorganisatie. De redactie blijft ongewijzigd, maar voor de financiën wordt een commissie van toezicht en controle benoemd.

Emerituskas

De synode van 1949 besloot het voordelig saldo van de exploitatie te bestemmen voor de emerituskas. De commissie kon in het synoderapport 1959 melden dat in de achterliggende negen jaar in totaal f. 129.500 aan de emerituskas was overgedragen.

De daaropvolgende 48 jaar is totaal ruim € 762.000,- afgedragen aan de Emerituskas. Dit is een fors bedrag, maar afgezet tegen het aantal abonnees is het gemiddeld ruim een euro per jaar die als 'overbetaling' afgestaan wordt aan de emerituskas.

Het aantal abonnees

Het aantal abonnees in de beginjaren is moeilijk te achterhalen. Vele synodes

hoofredacteur in voorkomende gevallen zou bijstaan. Wegens een burn-out ziet hij zich per 1 januari 2009 genoodzaakt het hoofredacteurschap neer te leggen. Vanaf dat moment tot op heden wordt deze taak nu waargenomen door ds. G.J. van Aalst. Vanaf 1980 kreeg de hoofredacteur een redacteur naast zich. De eerste was ds. J. van Haaren en momenteel is ds. C. Neele redacteur.

Het Deputaatschap

De synode van 1919 benoemde een commissie van zes predikanten die de opdracht kreeg 'zoo mogelijk oprichting te bewerkstelligen' van een kerkelijk blad. Pas in 1925 krijgt de synode een rapportage van de commissie. Een nieuwe commissie moet 'het daarheen leiden dat er een nauwer contact zou blijven tussen De Saambinder en de Kerk'.

De synode besluit dat 'de eigendom van het blad behoort aan de gemeenten en dat de redactie en uitgaaf geheel ter verantwoording en ter beschikking zijn van de tegenwoordigen hoofredacteur'. De synode wilde helaas zelf geen verantwoordelijkheid dragen. In 1945 stelt het moderamen van de generale synode voor een commissie te benoemen die de belangen behartigt van *De Saambinder*. Dit voorstel wordt niet overgenomen. Nog steeds geldt de merkwaardige constructie uit 1925.

Pas in 1949 komt er een voorstel tot gehele reorganisatie. De redactie blijft ongewijzigd, maar wat de financiële zijde betreft, wordt een commissie van toezicht en controle benoemd. Het overschot zal voor de emeritiekas worden bestemd. Ouderling J. van Beveren wordt benoemd tot administrateur. De rapporten van de commissie gaven doorgaans weinig reden tot discussie. Op de synode van 1965 heten de commissieleden ineens deputaten en vanaf dat moment is de commissie een deputaatschap voor de administratie van *De Saambinder*.

Als ds. L. Rijksen na een kortstondige ziekte in 1969 overlijdt, hebben de deputaten een probleem. Ze zijn slechts gemachtigd de administratie van *De Saambinder* te beheren en hebben geen mandaat een nieuwe hoofredacteur te benoemen. Om uit de impasse te komen wordt de voorzitter van het deputaatschap, ds. K. de Gier, gekozen tot waarnemend hoofredacteur.

Op de daaropvolgende synode (1971) verzoeken de deputaten om de naam van het deputaatschap te wijzigen in Deputaatschap ter behartiging van de belangen van De Saambinder. Tevens

komt er een instructie (mandaat) waarin de bevoegdheden van de deputaten worden omschreven.

In 1980 krijgt het deputaatschap meer bevoegdheden. Bij onoverkomelijke bezwaren tegen de hoofredacteur kan deze zelfs worden geschorst. Gelukkig is zo'n situatie nooit voorgekomen.

De inhoud van De Saambinder

Het motto van de langstzittende hoofredacteur was altijd: ons kerkelijk weekblad heeft drie taken: mediteren, informeren en opiniëren. Vanaf het eerste

Eigenlijk zou ieder lid van onze gemeenten De Saambinder moeten lezen. Via ons kerkelijk weekblad worden de (doop)leden op de hoogte gehouden van wat zich binnen ons kerkverband (en daarbuiten) afspeelt.

uur heeft, behalve de laatste drie oorlogsjaren, toen het blad slechts mededelingen mocht bevatten, op de voorpagina altijd een meditatie gestaan, waarbij ernaar wordt gestreefd om alle predikanten aan de beurt te laten komen. Daarnaast is er een gevarieerd aanbod van exegetische artikelen, commentaren, boekbesprekingen, bibliotheeknieuws, verslagen van kerkelijke vergaderingen, verslagen van afscheid en intrede van predikanten, artikelen van overzee, berichten, kerkdiensten en advertenties. Het plaatsen van foto's gebeurt zeer spaarzaam, hoewel het aantal de laatste tijd toeneemt.

De redactie wordt geholpen door de redactiesecretaris, dhr. J.J. Verhage uit Ridderkerk, en door tal van scribenten. Vaak was er gebrek aan kopij, maar de laatste tijd is er regelmatig zoveel aanbod dat bepaalde jaargangen meer nummers van 20 pagina's dan van 16 bevatten.

Kritiek op de inhoud

Het kan haast niet uitblijven dat op de inhoud van een kerkelijk blad als De Saambinder zo nu en dan kritiek komt. Soms is de kritiek terecht, maar het gebeurt vaker dat lezers zich ongefundeerd ergeren aan de opvattingen van een scribent. Het is ook onmogelijk om het iedereen naar de zin te maken. Toen bij voorbeeld enkele jaren geleden de steunkleur rood werd ingevoerd, vonden de meeste lezers dat een verbeter-

ring.

Het is voor de redactie ondoenlijk om op alle binnenkomende kritiek te reageren. Tijdens de deputatenvergaderingen legt de redactie telkenmale verantwoording af van haar beleid.

Was de rapportage van *De Saambinder* tot de tachtiger jaren op de synode vaak een hamerstuk, de laatste 20 jaar is de bespreking van het driejaarlijkse rapport intensiever, ook al omdat de rapportage uitgebreider is. Regelmatig wordt (ook vanuit de synode) aangehouden om ons kerkelijk weekblad voor jongeren aantrekkelijk te maken. De redactie is hier heel voorzichtig mee en wil beslist niet concurreren met *Daniël* van onze Jeugdbond.

Soms is een abonnee niet tevreden met het commentaar van de redactie op zijn kritiek. In dat geval kan hij zich wenden tot het deputaatschap.

Het mandaat

In de loop der jaren zijn de bevoegdheden van het deputaatschap sterk uitgebreid. Was er aanvankelijk slechts een commissie die voor de oprichting van het kerkblad moest zorgen, later moest de commissie 'het nauwe contact tussen De Saambinder en de Kerk' bewaken en pas in 1949 kreeg de commissie een toeziende en controlerende taak t.a.v. de exploitatie. De administratie komt nu in handen van ouderling J. van Beveren, die dit werk tot 1927 heeft mogen verrichten. Daarna nam ouderling J. Honkoop de administratie over. Samen met zijn vrouw heeft hij tot 1 april 2009 zeer getrouw geadminiistreerd. Recent is dit werk overgenomen door ons Kerkelijk Bureau.

Pas in 1971 komen er bevoegdheden m.b.t. het benoemen van een waarnemend hoofredacteur en het vaststellen van de vergoedingen.

In 1986 wordt op de synodevergadering uitvoerig gesproken over de mandaten van de diverse deputaatschappen. Ons deputaatschap mag nu naast de hoofredacteur een redactiesecretaris en eventueel een commissie van redactie benoemen. Verder dient de hoofredacteur, die weliswaar verantwoordelijk blijft voor de inhoud van *De Saambinder*, in voorkomende gevallen overleg te plegen met de deputaten over het al of niet plaatsen van een artikel.

De Saambinder in onze gezinnen

Eigenlijk zou ieder lid van onze gemeenten *De Saambinder* moeten lezen. Via ons kerkelijk weekblad worden de (doop)leden op de hoogte gehouden van wat zich binnen ons kerkverband (en daarbuiten) afspeelt.

Soms krijgt de redactie bemoedigende reacties, bij voorbeeld van abonnees die met vrucht voor eigen hart een meditatie mochten lezen. Veel kerkenraden geven pasgehuwden een half jaar het abonnement op *De Saambinder* cadeau. Velen blijven daarna abonnee, maar helaas zijn er nog teveel gezinnen onder ons die het zonder onze *Saambinder* stellen. Hier ligt een taak voor kerkenraden en ouders. We wensen de redactie, de administra-

tie, de drukker en de scribenten toe dat ze met vreugde mogen werken aan de wekelijkse uitgave van ons kerkblad. De Heere stelle de *Saambinder* tot een rijke zegen en geve dat het blad samenbindend moge dienen tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk en tot opbouw van Zijn gemeente.

ds. M. Karens, voorzitter
B. Agteresch, secretaris

**"Dient den Heere",
door Bernardus Smijtegelt,
uitg. De Groot Goudriaan, Kampen;
2009; ISBN 9789088650642;
96 blz.; € 12,50**

Hoewel Smijtegelt bij testament verbood zijn preeksets te publiceren, zijn er meer dan 460 preken van hem uitgegeven. Alle werden ze tijdens de kerkdienst opgeschreven door gemeenteleden. In 2006 verwierf antiquaar Frans Hamelink uit Leiden een handschrift met preken van Smijtegelt. Tussen die preken bleek er één te zitten, die niet eerder was gepubliceerd.

Deze preek, over Romeinen 12:11b: "Dient den Heere" is nu op de markt gebracht. De preek, gehouden op 15 september 1726 in de Vismarktkerk te Middelburg, op de zondag van het Heilig Avondmaal, is nu voorzien van een uitvoerige inleiding (pagina's 5 tot 17) van dr. S. D. Post en 86 verklarende noten, die helaas achterin (pagina's 93 tot 96) zijn afgedrukt in plaats van onderaan de bladzijde.

Het is een echte Smijtegelt! In de preek houdt de predikant zijn lezer eerlijk en ernstig de spiegel voor. Hartelijk, vol bewogenheid en gunnend schildert hij de vreugde die het dienen van de Heere met zich meebrengt. Hij is zo herderlijk. Dit boekje vormt voor jong en oud een prachtige gelegenheid om eens kennis te maken met de boodschap van deze bekende prediker.

BOEKENNIEUWS

**"Roept Zijn weldaân uit;
Schetsen en verhalen uit de
geschiedenis van de Gereformeerde
Gemeenten"; door L. Vogelaar;
uitg. gebr. Koster, Barneveld;
ISBN 978 90 5551 508 0;
272 blz.; € 24,90.**

De samensteller en schrijver van dit boek had als doel voor ogen: het bewaren van Gods daden in de geschiedenis van onze Gereformeerde Gemeenten. Zo blijft de band met de nieuwe generaties. U vindt in dit boek herinneringen van ds. P. Blok. U leest over het begin van het evangelisatie-werk in de jaren zestig. Hoe het begon in Merksem (België).

Er is een hoofdstuk gewijd aan dhr. A.J. Kersten, een jongere broer van ds. G.H. Kersten. Met een vruchtbare pen schreef hij artikelen voor *De Banier*, *Daniël*, *Eilanden-Nieuws* (Goeree-Overflakkee) en de *Rotterdamse Kerkbode*. Kerkelijke en maatschappelijke onderwerpen hadden zijn aandacht. Een kernachtige uitspraak van hem was: 'Een volk dat niet meer bij het Woord des HEEREN leeft, wordt bodemloos, historieloos, toekomstloos en goddeloos'. Wij leven nu een halve eeuw later. Helaas zien wij zijn woorden van toen bevestigd.

Pastorale bezoeken vallen niet altijd mee, toen niet en nu niet. Een vrouw voegde ds. G.H. Kersten en de ouderling na hun bezoek toe: 'Ik zeg maar met David in Psalm 119: Ik ben verstandiger dan al mijn leraars'. Verder leest u over de psalterbundel in de Gereformeerde Gemeenten in Noord-Amerika, over brieven uit de schoendoos: de correspondentie met ds. Janse. Vogelaar schrijft ook over de Ledeboeria-

nen en de schoolstrijd. Verder treft u een informatief artikel aan over dhr. G. van den Berg, ouderling te Veenendaal. Tenslotte vindt u een aantal bijlagen, waarin een opsomming wordt gegeven van oefenaars en lerend-ouderlingen vanaf 1907, van studenten in Noord-Amerikaanse gemeenten vanaf 1909; van evangelisten en zendingsarbeiders, een opgave van predikanten en oefenaars die van buiten onze gemeenten zijn ingekomen, en een lijst van oud-gereformeerde voorgangers en van vrije gemeenten en hun voorgangers.

Geldermalsen,

ds. M.J. van Gelder

Klaaswaal,

ds. G. J. van Aalst

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPE

Te Aalst:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Te Ermelo:

ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid;

Te Kampen:

ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid;

Te Hilversum:

ds. A.A. Brugge te Dordrecht;

Te Krabbendijke:

ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;

Te Leerdam: ds. A. Schot te Nunspeet;

Te Meeuwen i.c.m. Sprang-Capelle:

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;

Te Middelharnis: ds. J.M.D. de Heer

te Middelburg-Centrum;

Te Ooltgensplaat:

ds. B. van der Heiden te Alblasserdam;

Te Randburg (Zuid Afrika):

ds. F. Mulder te Wageningen;

Te Rotterdam-Centrum:

ds. M. Karens te Werkendam;

Te Rotterdam-IJsselmonde:

ds. A.H. Verhoef te St. Catharines (Canada).

BEDANKT

Voor Westzaan:

ds. F. Mulder te Wageningen.

■ INSCHRIJVING IN HET HANDELSREGISTER

Kerken zijn met ingang van 1 januari 2010 verplicht zich in te laten schrijven in

het handelsregister. De Gereformeerde Gemeenten zijn inmiddels ingeschreven onder nummer 30265586. De individuele gemeenten behoeven zich niet in te laten schrijven maar kunnen desgewenst naar deze inschrijving verwijzen. Deputaatschap bij de Hoge Overheid.

BERICHTEN

■ MEDEDELING CENTRAAL BUREAU Geref. GEMEENTEN WOERDEN

De organisaties die zijn gehuisvest in het Centraal Bureau zullen gesloten zijn van **donderdag 24 december vanaf 12.00 uur tot maandag 4 januari 2010**. Het betreft de volgende instellingen: Dep. Hulpverlening in Bijzondere Noden, Evangelisatie, Centraal Bureau, Diaconale Maatschappelijke Zorg, Helpende Handen, Dep. voor Israël, Jeugdbond, Kerkelijk Bureau, de Vluchtheuvel en Zending. De Vluchtheuvel is op **28, 29 en 30 december** van 10.00 tot 12.00 uur wel telefonisch bereikbaar via het telefoonnummer van het telefonisch spreekuur 0348-489999.

De medewerk(st)ers wensen u allen gezegende kerstdagen en een voorspoedig nieuwjaar.

■ UITNODIGING WINTER-CONFERENTIE STUDERENDEN

Alle studenten aan Universiteiten en HBO-instellingen zijn **vrijdag 15 januari** van harte welkom op de winterconferentie van het Deputaatschap voor Studerenden van de Gereformeerde Gemeenten.

Ds. J.M.D. de Heer en dr. P.C. Oele houden een lezing over het thema **'Waar staan we na het Darwinjaar'**. Na de broodmaaltijd volgt een bespreking in groepen. Aansluitend kunnen jullie je vragen voorleggen aan de inleiders.

Plaats: Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2, Gouda.

Tijd: Ontvangst 16.30 uur; sluiting circa 21.00 uur. Voor zover je geen OV-kaart kunt gebruiken, vergoedt het deputaatschap desgewenst een enkele reis tweede klas van Gouda naar je woon-/studieplaats voor zover het bedrag hoger is dan € 5,-.

Voor meer informatie verwijzen we je naar nummer 24 van DANIEL of kijk op de site www.studentengg.nl. Meld je

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2009

Pag. 196, **gemeente HENDRIK-IDO-AMBACHT**

Het adres van ds. M. Joosse is gewijzigd in: Julianastraat 11, 3341 EE Hendrik-Ido-Ambacht.

uiterlijk **vrijdag 8 januari** aan bij het Kerkelijk Bureau, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, fax. 0348-48 35 99, e-mail: conferentie@cbgg.nl

Vermeld daarbij je naam, adres, studieplaats, of je HBO- of WO-student bent en in welk jaar je bent gestart met de studie (bv 2008).

■ HERDENKING 50-JARIG BESTAAN ZENDINGS-VERENIGING TE ROTTERDAM-C

Op **7 januari 2010** hoopt de zendingsvereniging "Alle den Volcke" te Rotterdam-Centrum 50 jaar te bestaan. Wij nodigen u vriendelijk uit tot het bijwonen van een herdenkingsavond die gehouden zal worden in kerkgebouw Boezemsingel 30 op donderdag 7 januari 2010, aanvang 19.30 uur. Spreker is dhr. J. Mastenbroek. De kerk is open om 18.30 uur. De koffie staat voor u klaar. Inlichtingen bij de secretaresse, mevr. C.M. van Blooys, tel. 010 - 465 01 92.

■ KERSTMIDDAG TE HARDINXVELD-GIESSENDAM

Op **zaterdag 19 december** wordt de kerstmiddag van de club 'Mefiboseth' gehouden in de Eben-Haëzerkerk, Buitendams 118 te Hardinxveld-Giessendam. Ds. W.J. Karels hoopt te vertellen n.a.v. Lukas 1:57-80 over 'De geboorte van Johannes en de lofzang van Zacharias'. Aanvang: 14.30 uur. Iedereen is van harte welkom!

■ KERSTZANGBIJEENKOMSTEN

Capelle a/d IJssel

Op **donderdag 24 december**, aanvang 19.30 uur, in de Elimkerk te Capelle a/d IJssel, Merellaan/hoek Rivierweg. M.m.v.: jongerenkoor "Heman", orgel Roeland de Reuver, kinderkoor "de Kleinnot", piano Leo Janse, gemengd koor "Deo Juvante" (Capelle a/d IJssel/Rotterdam), orgel Janco Belder en enkele instrumentalisten. Leiding en meditatie: ds. W. Silfhout.

Ermelo

Op **zaterdag 19 december**, aanvang 19.30 uur, in kerkgebouw van de Geref. Gemeente, Hanengewei 69. M.m.v. jongerenkoor 'Laus Deo', kinderkoor 'Adoraim' en het gemengde koor 'Adoraim'. Collecte t.b.v. evangelisatie Geref. Gemeenten. Leiding: ouderling B.J. Rijn.

Geldermalsen

Op **maandag 21 december**, aanvang 19.30 uur, in de Bethelkerk te Geldermalsen. M.m.v. de plaatselijke koren: mannenkoor "Rehoboth", gemengd koor 'De Lofstem', jongerenkoor 'Deo Juvante' en kinderkoor 'De Kleine Lofstem'. Diverse organisten. Opening en sluiting door ds. B. Labee. Collecte t.b.v. Deputaatschap Bijzondere Noden.

Goes

Op **zaterdag 19 december**, aanvang 19.30 uur, in de Sionkerk, Louise de Colignylaan 177. M.m.v.: mannenkoor "de Lofzang", orgel Jos Oree, jeugdkoor "Jong Asaf", orgel Martijn Kooijman en gemengd koor "Asaf", orgel Jacco Goud.

Hardinxveld-Giessendam

Op **dinsdag 22 december**, aanvang 19.30 uur, in kerkgebouw van de Geref. Gemeente, Buitendams 118. M.m.v. kinderkoor 'Harpe Davids' en meisjeskoor 'Talitha' uit Hardinxveld-Giessendam. Algehele leiding: ds. W.J. Karels.

Kapelle-Biezeling

Speciaal voor gehandicapten op **dinsdag 22 december**, aanvang 19.30 uur, in kerkgebouw van de Geref. Gemeente M.m.v. Omnis Cantare en het chr. samengesteld mannenkoor Zeeland, organist Martin Weststrate. Opening (met vertelling) en sluiting door dhr. C. van den Bovenkamp. Collecte t.b.v. het nieuwbouwproject "De Beukelaar" te 's Gravenpolder Allen hartelijk welkom.

Katwijk a/d Rijn

Op **woensdag 23 december**, aanvang 19.45 uur, in de Hervormde kerk, Kerklaan 8. M.m.v. jongerenkoor "Jesaréla" uit Lisse, jeugdkoor "Jong Sursum Corda" uit Gouda, enkele instrumentalisten en mannenkoor "Datheen" uit Leiderdorp.

Klaaswaal

Op **zaterdag 17 december**, aanvang 19.30 uur, in kerk van de Geref. Gemeente, Havenweg 9. M.m.v. de mannenkoren "Rehoboth" uit Klaaswaal en "Rehoboth" uit Tholen, Bram Bout en Arjan Kuiper (orgel) en enkele instrumentalisten. Leiding en meditatie: ds. G.J. van Aalst. Collecte t.b.v. Deputaatschap voor Bijzondere Noden.

Krabbendijke

Op **donderdag 24 december**, aanvang 19.30 uur, in de Hervormde kerk. M.m.v. mannenkoor "Ethan" uit Yerseke. Leiding: ouderling J.A. Blik. Collecte t.b.v. Helpende Handen.

Krimpen a/d IJssel

Op **woensdag 23 december**, aanvang 19.30 uur, in de Seba-kerk. M.m.v. Seba gemengd koor het Seba-meisjeskoor en Seba-jeugdkoor, Johan van der Ham en Huig van der Knijff, orgel en enkele instrumentalisten. Leiding: ds. P. Mulder. Collecte t.b.v. Deputaatschap Bijzondere Noden.

Leeuwarden

Op **21 december**, aanvang 20.00 uur, in de Grote of Jacobijnerkerk, Bredeplaats 4. M.m.v. Noordermannenkoor uit Rijssen, Harm Hoeve, orgel en enkele instrumentalisten. Meditatie: evangelist S. de Visser.

Meerkerk

Op **dinsdag 22 december**, aanvang 19.30 uur, in de Hervormde kerk. M.m.v. jeugdkoor "Asaf" en jongerenkoor "Cantilena" uit Werkendam, organist Anton de Raad. Appelwoord: dhr. J. van Wingerden. Collecte t.b.v. Deputaatschap voor Israël.

Middelburg

Op **zaterdag 26 december**, aanvang: 10.30 uur, in de Ter Hoogkerk, Willem Teellinckstraat 3. M.m.v. gemengd koor "Sursum Corda", organist Rien Troost, het Walchers mannenkoor, organist Jan de Visser en het kinderkoor "Blijde Stemmen", organist Maurits Kruis. Meditatie: student S. Janse. Collecte t.b.v. evangelisatiewerk Geref. Gemeente Middelburg-C.

Middelburg

Op **zaterdag 26 december**, aanvang 19.15 uur, in de Nieuwe Kerk. M.m.v. het chr. samengesteld mannenkoor Zeeland, Martin Weststrate, orgel en enkele instrumentalisten. Algehele leiding: dhr. J. Hoekman, voorzitter raad van bestuur SILOAH. Collecte t.b.v. het nieuwbouwproject "De Beukelaar" te 's Gravenpolder.

Spijkenisse

Op **donderdag 17 december**, aanvang 19.45 uur, in kerk van de Geref. Gemeente, Willemshevelaan 4. M.m.v. gemengd koor "Eben-Haëzer".

St. Pancras

Op **maandag 21 december**, aanvang 20.00 uur, in de Hervormde kerk, Kerkplein 1. M.m.v. mannenkoor "Datheen" uit Leiderdorp. Meditatie: evangelist G. Baan.

Tholen

Op **zaterdag 26 december**, aanvang

14.30 uur, in kerkgebouw van de Geref. Gemeente. M.m.v. mannenkoor 'Rehoboth', gemengd koor 'Crescendo', jeugdkoor 'Sjaloom' en jongerenkoor 'Hananja'.

Urk

Op **woensdag 23 december**, aanvang 19.30 uur, in de Sionkerk van de Geref. Gemeente, De Noord 7. M.m.v. organist Pieter Heykoop. Opening, meditatie en sluiting: ds. J. van Belzen. Collecte t.b.v. kerkorgel.

Wageningen

Op **dinsdag 22 december**, aanvang 19.30 uur, in kerkgebouw van de Geref. Gemeente, Van Uvenweg 13. M.m.v. gemengd koor 'Vox Humana' uit Elspeet en gemengd koor 'Harpe Davids' uit Wageningen. Leiding en meditatie: ds. F. Mulder. Collecte t.b.v. Dep. Bijzondere Noden.

Werkendam

Op **zaterdag 19 december**, aanvang 19.30 uur, in kerkgebouw van de Geref. Gemeente. M.m.v. mannenkoor "Door Eendracht Verbonden", organist Jaap Boer, jeugdkoor "Asaf" en jongerenkoor "Cantilena", uit Werkendam. organist Anton de Raad. Collecte t.b.v. de reformatische scholen in Canada en Amerika.

Yerseke

Op **vrijdag 18 december**, aanvang 19.30 uur, in kerk van de Geref. Gemeente. M.m.v. mannenkoor "Ethan" en jeugdkoor "David" uit Yerseke. Leiding: ds. C. van Krimpen.

■ EXCURSIE VOGG TE ERMELO

Afdeling Oost van de VOGG nodigt u uit voor een excursie naar het De Jongh-orgel van de Geref. Gemeente te Ermelo, Hanengewei 69, op **zaterdag 19 december** van 14.00 tot 17.00 uur. Na een presentatie door de plaatselijke organisten is er de mogelijkheid om dit laatste kerkorgel van De Jongh te bespelen.

■ GEDIPLOMEERDEN STUDENTEN HBO-OPLEIDING CGO

Op 16 december jl. ontvingen de volgen-

de studenten een diploma aan de hbo-opleiding van de CGO:

Voor de opleiding tot godsdienstleraar slaagden:

- dhr. W. van Hartskamp (Hoogeveen)
- dhr. H.K. van Reenen (Rijssen)
- mw. K.C. van Rijn (Apeldoorn)
- dhr. S. Pasterkamp (Urk)
- dhr. J.M. van der Veer (Dordrecht)

Voor de opleiding tot pastoraal werker slaagden:

- dhr. C.W. Bot (Nieuw Lekkerland)
- mw. J. van Heteren (Barendrecht)
- dhr. D.F. de Korne (Rotterdam)
- mw. D.N. Meerkerk (Bleskensgraaf)
- mw. J.E. Smit (Sliedrecht)

Voor het diploma van de algemene variant slaagden:

- dhr. J.A. Braal ('s-Gravendeel)
- dhr. T. Dorresteyn (Ederveen)
- dhr. J. Hakkenberg (Ridderkerk)
- dhr. B. Verloop (Waddinxveen)

■ VOORLICHTING HBO-THEOLOGIE CGO

De CGO verzorgt op **woensdag 6 januari** een voorlichting in het gebouw van christelijke hogeschool Driestar *Educatief*, Burg. Jamessingel 2 te Gouda. De voorlichting valt samen met presentaties van de opleidingen die Driestar *Educatief* aanbiedt. Om 20.15 uur en om 20.45 uur starten voorlichtingsronden over de opleiding tot docent godsdienst aan de CGO.

Op www.cgo.nu kunt u meer informatie vinden over het programma van de voorlichtingsavond. Verder vindt u daar een informatiefolder over de CGO-opleiding.

U kunt ook contact opnemen met:

- drs. J. van Mourik, adjunct-directeur, tel. 0113-344407, e-mail: jvm@cgo.nu of met
- dhr. W.M. van der Wilt, directeur, tel. 010-4510560, e-mail: cgo@kliksafe.nl.

Als u al docent bent, informeer dan naar de interessante vrijstellingsregelingen.

Volgende voorlichtingsmomenten zijn gepland op **13 maart, 17 mei en 19 mei**.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 20 DECEMBER 2009

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier

en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper; Aalst 9.00 uur ds.

Joosse en 14.30 uur ds. Melis; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 10.00 en 16.00 uur ds. De Waard; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. Kattenberg; Apeldoorn 15.30 uur ds. F. Mulder (H.D.); Arnhem 16.00 uur leesdienst; Barendrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Van der Net; Benthuisen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 18.30 uur ds. Van Gelder; Boskoop 9.30 uur ds. Driessen (H.D.) en 16.00 uur ds. P. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Delft 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Den Helder 19.15 uur ds. Heijkamp (bev.ambtsdr.); Deventer 16.00 uur ds. Van der Net; Dinteloord 14.30 uur ds. Pater; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 15.00 uur ds. Van Dieren; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.30 en 19.00 uur ds. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 18.00 uur ds. Kleppe; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enschede 10.00 en 16.00 uur stud. Visser; Enter 9.30 uur ds. J. Karels en 18.30 uur stud. Visser; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; 's-Gravenhage 18.30 uur ds. P. Mulder; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Haamstede 10.00 en 18.30 uur stud. Baaijens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Hoogvliet 14.30 uur ds. De Leeuw; Houten 11.00 en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezelinge 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Baan; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 10.00 en 14.30 uur ds. Hakvoort; Krabbendijke 18.00 uur ds. Moens; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. Van Dieren en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 10.00 uur ds. Karens; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Clements; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.00 uur ds. Schot; Meeuwen 18.00 uur ds. Karens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Melissant 14.30 uur stud. Baaijens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 14.00 uur ds. De Heer; Moerkapelle 19.00

uur ds. Silfhout (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Nieuw-dorp 14.00 uur ds. Van Krimpen; Nieuwerter Aa 19.00 uur ds. Visscher; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Vermeij; Nijkerk 14.30 uur ds. Van Manen; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend 10.00 en 16.00 uur ds. Hogchem; Oostkapelle 15.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Van Boven; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Poederoyen 14.30 uur ds. Schipper; Poortugaal 19.00 uur ds. Terlouw; Puttershoek 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rhenen 10.00 (H.A.) en 17.30 uur ds. Verweij; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. Zippro en 19.00 uur ds. Van Rijswijk; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Hoogerland en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Golverdingen; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. Paul; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. Terlouw; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 17.00 uur ds. C. Harinck; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 16.30 uur ds. Driessen; Sliedrecht (Middel-diepstraat 31) 12.00 en 19.00 uur ds. Joosse; Soest 9.30 uur ds. Van Gelder; Spijkenisse 16.00 uur ds. Zippro; Sprang-Capelle 9.30 en 15.00 uur stud. Maljaars; Terneuzen 15.30 uur ds. Golverdingen; Terwolde-De Vecht 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Boeder; Tholen 10.00 uur ds. De Jongste; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe en 16.00 uur ds. Labee; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 uur ds. Brugge en 15.30 uur ds. Verschuure; Vlaardingien 10.00 en 16.30 uur ds. L. Blok; Vlissingen 9.30 uur ds. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. Tuinier; Waarde 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Wierden 15.00 uur ds. J. Karels; Woerden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Meeuse en 18.00 uur ds. Hakvoort; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 10.00 uur ds. P. Mulder en 16.30 uur ds. Paul; Zwijndrecht 9.30 uur leesdienst en 14.30 uur ds. Van Gelder; Zwolle 9.30 en 19.00 uur leesdienst.

■ **VRIJDAG 25 DECEMBER 2009** **1e KERSTDAG**

Aagtekerke 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Aalst 14.30 uur ds. Labee; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 10.00 en 16.00 uur ds. Boogaard; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 17.00 uur ds. Kleppe; Arnhem 10.00 uur ds. Kleppe en 18.45 uur ds. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuisen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. De Waard; Borssele 16.30 uur ds. Meeuse; Brakel 14.30 uur ds. Mondria; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 15.00 uur ds. J. Karels; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.30 uur ds. Verschuure; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 19.00 uur ds. Schot; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enter 9.30 uur ds. J. Karels; Ermelo 14.30 uur ds. Van Manen; Goes 9.30 en 14.30 uur ds. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. Paul; 's-Gravenpolder 9.30 en 14.30 uur ds. Hakvoort; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Haamstede 18.30 uur stud. Baaijens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 16.00 uur ds. Bredeweg; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 10.00 en 15.00 uur stud. Baaijens; Kapelle-Biezelinge 9.30 en 14.30 uur ds. Baan; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 17.00 uur ds. Hakvoort; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. Van Gelder; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 14.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 14.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Mijdrecht 15.30 uur ds. W. Harinck; Moerkapelle 9.30 uur (doventolk) ds. Driessen en 18.30 uur ds. Paul; Naaldwijk 18.30 uur ds. Van Rijswijk; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 uur ds. C. Harinck; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 15.00 uur ds. Beens; Nisse 9.30 en

14.30 uur stud. Maljaars; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostkapelle 17.00 uur ds. Tuinier; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Puttershoek 14.30 uur ds. De Leeuw; Rhenen 16.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 9.30 en 15.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 15.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 15.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. Terlouw; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur stud. Visser; Rotterdam-Zuidwijk 18.30 uur stud. Visser; Scherpenisse 9.30 en 14.00 uur ds. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Sint Philipsland 18.30 uur ds. Bakker; Slidrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur ds. Driessen; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. L. Blok; Terneuzen 10.00 en 18.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Vlaardingen 19.00 uur ds. P. Mulder; Vlissingen 9.30 uur ds. Vreugdenhil en 17.00 uur ds. Baan; Waarde 9.30 en 17.00 uur ds. Golverdingen; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Westkapelle 16.30 uur ds. De Heer; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 10.00 en 16.00 uur ds. Van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur leedienst; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ ZATERDAG 26 DECEMBER 2009 2e KERSTDAG

Barneveld-Centrum 9.30 uur ds. Hogchem; Barneveld-Zuid 9.30 uur ds. Bredeweg; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. Van Boven; Deventer 10.00 uur ds. J. Karels; Dinteloord 10.00 uur stud. Maljaars; Dirksland 10.00 uur ds. Schipper; Elspeet 10.00 uur ds. Van Manen; Ermelo 9.30 uur ds. Kleppe; Hoofddorp 10.00 uur ds. De Heer; Houten 9.45 uur ds. Van der Net; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. Beens; Nijkerk 9.30 uur ds. Verweij; Nunspeet 9.30 uur ds. Schot; Oosterend 16.00 uur ds. De Waard; Poortvliet 11.00 uur ds. Meeuse; Rhenen 11.00 uur ds. F. Mulder; Rijssen-Noord 9.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 uur ds. Schreuder; Scherpenisse 9.30 uur ds. Bakker; Scherpenzeel 10.00 uur ds. Verschuure; Sint Annaland 9.00 uur ds. Meeuse; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. Boeder; Uddel 10.00 uur ds. Mouw; Urk 10.00 uur ds. Van Belzen; Waardenburg 10.00 uur ds. Mondria; Wageningen 9.00 uur ds. F. Mulder.

■ EVANGELISATIESAMENKOM- STEN ZONDAG 20 DECEMBER

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Barelle 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Til-

burg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIESAMENKOM- STEN 25 DECEMBER 2009 1e KERSTDAG

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur ev. J. Krijgsman; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 15.00 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

Als je er samen niet
meer uitkomt...

Mediation is een optie.

SDP|ADVIES

dr. S.D. Post MPM
nmi-mediator
06 49 49 81 44
www.sdpadvies.nl

Ook voor coaching en interim-management

RST
Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

kina
begrafenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

DUITSLAND:
EEN MOOI LAND
MET LEGE KERKEN...

Duitsland is mooi, maar geestelijk
enorm arm. De waarheid naar Gods
Woord wordt bijna niet meer verkondigd.
Met uw bijdrage kunnen wij vertaalde
werken van Hollandse en puriteinse
oudvaders daar weer onder de
aandacht brengen. Zie onze website
www.svvhed.org voor meer info. Wilt
u ons werk steunen?

T 0416 - 691788

info@svvhed.org

Gift: 548.98.79.20

HEIDELBERG & DORDRECHT

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

VOGG

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Antiquariaat Den Hertog

HÉT ADRES VOOR IN- EN VERKOOP!

Wij bieden een goede prijs voor uw antieke boeken, prekenboeken, leesboeken en theologische en kerkhistorische boeken

JAN ZWOERINK & HANS NOOTENBOOM – 030 634 66 81 – ANTIQUARIAAT@HERTOG.NL – ELZENKADE 6, 3992 AC HOUTEN

HARKES
Begrafenissen

Persoonlijke zorg
voor uw begrafenis

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begrafenissen
Dag en nacht bereikbaar – overal te ontbieden

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen

Tel. 0115-612554 - Geen crematies

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk
orgels
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Kralbendijk, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nld., Ormelingsstraat 36
Boesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Te koop: karakteristiek
WOON/ZAKENPAND in Zeeland.
Ideaal voor bedrijf/kantoor/praktijk
aan huis. Tel. 0654391591.

Ambtskleding
2- of 3- delige kostuums, preeklassen,
overhemden, dassen, hoeden

Trouwkostuums
jacquets, gilets, schoenen,
accessoires

Geerts
herenkleding

Dorpsstraat 229,
3925 AC Scherpenzeel
T 033 277 88 99 - M 06 30 18 95 92

begrafenisverzorging

Wij verzorgen begrafenissen
(geen crematies) op de gehele Veluwe,
in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzoorgers

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T (0341) 253 813

Kampen e.o. T (038) 3332 383

Rijssen e.o. T (0548) 540 053

overige plaatsen en b.g.g. T (0577) 401 689

Begrafenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel

T (0577) 401 689

Vertrouwd verzorgd

Kerkelijk Bureau van de Gereformeerde Gemeenten

Het Kerkelijk Bureau van de Gereformeerde Gemeenten te Woerden is dienstverlenend voor het hele verband van de Gereformeerde Gemeenten. Deze dienstverlening krijgt vooral gestalte op financieel, secretariael en facilitair terrein.

Binnenkort ontstaat, vanwege uitbreiding, een vacature voor de functie van

Medewerker administratie m/v

Wat ga je doen?

Je houdt financiële administraties bij, stelt eenvoudige jaarrekeningen op en factureert leveringen en diensten. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een geavanceerd softwarepakket voor relatiebeheer en financiële administratie.

Wie ben jij?

Je hebt een middelbare opleiding in de administratieve richting. Je bent nauwkeurig, servicegericht en je kunt zelfstandig en resultaatgericht werken. Je kunt zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke gegevens. Daarnaast heb je ruime belangstelling voor en betrokkenheid bij het kerkelijk leven binnen de Gereformeerde Gemeenten en je bent daar zelf ook (doop)lid van.

Wie zijn wij?

Het Kerkelijk Bureau verleent diensten aan kerkenraden, classes, synoden, deputaatschappen, stichtingen en verenigingen die binnen of vanuit het kerkverband werkzaam zijn.

Ons team van zeven personen is gehuisvest in het Centraal Bureau van de Gereformeerde Gemeenten te Woerden.

Wat bieden wij?

Een leuke, afwisselende fulltime baan met een goede en collegiale werksfeer in een jong team, een goed salaris, dat in overeenstemming is met de zwaarte van de functie en goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

Je sollicitatie kun je tot uiterlijk 31 december 2009 richten aan de Sectie Kerkelijke Administratie van het Deputaatschap Algemene Kerkelijke Zaken, p/a de heer J. Mijnders (secretaris), Walmolen 70, 2992 DK Barendrecht. E-mail jmijnders@filtnet.nl

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij het hoofd van het Kerkelijk Bureau, de heer P. Verweij, tel.: 0348-48 99 00 tijdens kantooruren of buiten kantooruren: 0342-42 02 90. E-mail p.verweij@cbgg.nl.

DAGBOEK VOOR ADVENT EN KERST

DS. C.G. VREUGDENHIL

Intocht

Overdenkingen voor Advent en Kerst

In dit dagboek staat ds. Vreugdenhil stil bij de komst van Christus in de wereld. Gedurende het Oude Testament werd naar deze komst uitgezien. Nu mag op deze komst worden teruggezien.

€ 14,50 paperback, 238 blz.

Verkrijgbaar in de boekhandel
Prijswijzigingen voorbehouden - 091217-58

de groot goudriaan

www.degrootgoudriaan.nl

Vanaf nu kunt u weer reserveren voor 2010 bij **Vakantieoord Holsappel.**

Comfortabele bungalow's v.a.g.v. met speeltuin, skelters, div. activiteiten, enz, enz. 55 + en jonge gezinnen buiten schoolvak 20% korting. Voor info tel. 0548-512790 of kijk op www.vakantieoordholsappel.nl

Vakantie in het Natuurpark De Harz (D)

Te huur betaalbaar groot vakantiehuus, op minder dan 5 uur rijden van Utrecht. **Voor grote gezinnen** of met vrienden 16 tot 20 personen. Rust, ruimte, bergen en veel bossen. Voor informatie 06 52 36 58 75 of evanvoorden@kpnplanet.nl

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken. Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Mozartlaan 13

3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

ds. G. Beens e.a. Een ding heb ik van den Heere begeerd

15.90

Ten behoeve van het bouwfonds van de Geref. Gemeente te Nijkerk is een bundel met elf preken verschenen van predikanten die deze preken in Nijkerk hebben gehouden. Aan deze bundel werken mee: ds. G. Beens, J. van Boven, B.J. van Boven, C. Hogchem, J.M. Kleppe, G. Mouw, F. Mulder, A. Schot, E. Venema, A. Verschuure en J.W. Verweij. Geb. 212 blz. € 15,90 (exclusief verzendkosten)

BESTELBON

Ik bestel exempla(a)l(en) van de prekenbundel 'Een ding heb ik van den Heere begeerd'. Bij de levering ontvang ik een factuur van de bestelde boeken die ik per omgaande zal voldoen.

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Tel/fax:

Handtekening:

Bon inleveren bij / sturen naar:
fam. H. Ham, Gildenstraat 4, 3861 RG Nijkerk.
Telefonisch bestellen kan ook: (033) 2867817
of per mail: h.ham@kpnplanet.nl

Nieuwe uitgave van Gebr. Koster

Versijnt binnen enkele dagen

verkrijgbaar in de boekhandel

www.gebrkoster.nl

Kinderen voor God opvoeden

in het gezin - in de kerk - op school

Ds. C.J. Meeuse

Dit boek bevat praktische adviezen met betrekking tot een christelijke opvoeding in het gezin, in de kerk en op school. Voor ouders komen onder andere aan de orde: het krijgen van kinderen, de doop, het gebed in het gezin, het Bijbelgebruik, het vieren van Gods dag, zang en muziek in het gezin en het mediagebruik. Voor ambtsdragers en ook voor jeugdwerkleiders is er onder andere aandacht gegeven aan de plaats die het onderwijs kreeg in vroeger eeuwen, aan de catechese, het huisbezoek, preekbespreking, enzovoort.

Voor het schoolleven is er onder andere aandacht voor docenten aan wie we de kinderen willen toevertrouwen, voor de band tussen kerk en school, het godsdienstonderwijs en de godsdienstige opvoeding bij ieder vak. Dit boek is bedoeld als handreiking om de dagelijkse opvoeding op Bijbelse wijze te concretiseren.

Geb. 300 blz.

24,90

Uitgeverij Boekhandel

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld

Tel. 0342 - 41 69 86

Vakantie op Texel

De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder acht bungalows en vijf nieuwe chalets.

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiewoningen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06

Te huur: kamer in woonboerderij voor werkend meisje/stud. jongen. Nabij Utrecht. Tel. 0346-213469.

HET DEPUTAATSCHAP VOOR DE EVANGELISATIE ZOEKT

Voorlichters scholen

VRIJWILLIGERSWERK

FUNCTIE:

- het verzorgen van presentaties d.m.v. een beamer op scholen voor kinderen in diverse leeftijden in het basis- en voortgezet onderwijs;
- afspraken maken met scholen en contacten daarmee onderhouden;
- in voorkomende gevallen organiseren van een verkoping;
- in overleg met de evangelisten up-to-date houden van de presentatie.

PROFIEL:

- belijdend lid van de Gereformeerde Gemeenten;
- goede contactuele vaardigheden;
- met jeugd kunnen omgaan en kennis van hun leefwereld hebben (bij voorkeur ervaring in het onderwijs geven);
- kennis van de scholenorganisaties op reformatorische grondslag.

Onze gedachten gaan uit naar een man in de VUT-gerechtigde leeftijd die overdag beschikbaar is met een auto. Er vindt onkostenvergoeding plaats.

Interesse? Stuur dan uw schriftelijke sollicitatie naar Deputaatschap voor de Evangelisatie, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, t.a.v. dhr. mr. G. Golstein.
Bel voor meer informatie tel. 0348-489961.

Evangelisatiewerk is vanwege de toenemende geestelijke nood in Nederland noodzaak geworden. Onze jeugd groeit op in een land waar steeds minder de Bijbel gelezen wordt en andere godsdiensten opgang vinden. Evangelisatie is een opdracht van de Koning van de Kerk. Om onze jeugd voor te lichten over de geestelijke nood in Nederland én het evangelisatiewerk dat in ons land gelukkig nog mag plaatsvinden, is per direct behoefte aan voorlichters op scholen.

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

VAKANTIE IN DE BETUWE

Voor rust, ruimte en gezelligheid bent u welkom op minicamping DE VIJVERHOF in OMMEREN. Kindvriendelijke activ., caravan-verhuur voor 4 pers. en vakantie-woning voor 6 pers.
Info: 0344-601973 of
www.vijverhof-ommeren.nl

B.J. Begrafnisverzorging
I. Janssen
Sinds 1959

Wij verzorgen geen crematies
Dag en nacht bereikbaar op: 0113-34 03 07
Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle
Mobiel 06-53 23 73 20
www.begrafnisverzorging-janssen.nl
E-mail: info@begrafnisverzorging-janssen.nl

Begrafnisonderneming Treur

E. Treur
Kroosweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
www.begrafnisondernemingtreur.nl
info@begrafnisondernemingtreur.nl

“De docenten (her)kennen me uit *duizenden*”

Kom proefstuderen of bezoek de open avond op D.V. 6 januari 2010

Driestar hogeschool

TALENT IN ONTWIKKELING

Gouda tel. (0182) 54 03 33 www.driestar-hogeschool.nl

KOOL BOEKEN

Antiquariaat - Boekhandel - Taxaties - Uitgeverij - Veilingen

Hoofdweg 204, EDERVEEN

Tel: 0318-574290

www.koolboeken.nl

D.V. januari 2010

wordt het interieur

van de winkel vernieuwd

**verbouwing /opruiming
December aanbiedingen**

**in ons antiquariaat magazijn,
boeken op allerlei gebied,
met kortingen van 20 t/m 50%**

**KOOLBOEKEN VOOR AL UW
(nieuwe en oude) BOEKEN**

ISRAËLDAG 2009

Dinsdag
29
december
2009

Op D.V. 29 december
hoopt het Deputaatschap voor
Israël weer de jaarlijkse Israëldag te
houden in de kerk van de
Ger. Gem. te Hardinxveld Giessendam.

De dag begint om 10.00 uur en zal rond 15.30 uur afgelopen zijn.

De landelijke Israëldag wordt geopend door ds. C.J. Meeuse.
Ds. W. Silfhout spreekt over de ontwikkelingen in het werk in Israël.
Muzikale medewerking wordt verleend door
het Ridderkerks Mannenkoor.

In de pauze is er een presentatie n.a.v. een jongerenreis naar Israël
door L. Joosse met als thema "Waarom reizen naar Israël".
Verder is de nieuwe prekenbundel "Israëls verlossing", waaraan alle
predikanten van het deputaatschap hebben meegewerkt,
verkrijgbaar bij de boekentafel.

In de middag vertelt ds. I. Zöld, Hon-
gaars gereformeerd predikant in Roemenië,
het één en ander over een project van het deputaat-
schap onder Joden in Transsylvanië en Boedapest.
Ds. C. Neele hoopt tenslotte weer een verhaal te
vertellen over de geschiedenis van het werk onder Joden.

*U bent
van harte
welkom!*

Postbus 400
3440 AK Woerden
Tel. 0348 – 489 929
E-mail: info@boardforisrael.nl
Bankrek.nr.: 4618 63 723